

Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
Teologická fakulta Trnavskej univerzity
Centrum spirituality Východ – Západ Michala Lacka
Gréckokatolícka bratislavská eparchia

Dobrá kniha

Súbor štúdií je súčasťou riešenia grantového projektu VEGA: Slovensko-slovanské kontexty písomníctva pod Karpatmi (1-2/0013/2013-2016), ktorý sa rieši v spolupráci Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV v Bratislave a Centra spirituality Východ – Západ Michala Lacka v Košiciach, vedeckovýskumného pracoviska Teologickej fakulty Trnavskej univerzity.

Zostavovatelia:

ThLic. Mgr. Miloš Lichner SJ, D.Th.
SEODr. PaedDr. Šimon Marinčák, PhD.
Doc. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

Recenzenti:

Prof. ICDr. Cyril Vasiľ SJ, PhD.
HEDr. Ľuboslav Hromják PhD.
Mgr. Katarína Žeňuchová, PhD.

Publikácia vyšla v rámci edície Dialógy vo vydavateľstve Dobrá kniha.

ISBN 978-80-7141-803-0
EAN 9788071418030

Miloš Lichner SJ – Šimon Marinčák – Peter Žeňuch (zost.)

Kultúrna identita gréckokatolíkov
vo svetle cyrilo-metodského dedičstva II.

Súbor štúdií

Bratislava
2013

Autori súboru štúdií

Prof. Dr. Katherine Douramani
Pontificio Istituto Orientale Roma, Taliansko

Prof. Dr. André Lossky
L'Institut de Théologie orthodoxe Saint Serge de Paris, Francúzsko

Prof. ThDr. Pavel Ambros SJ
Cyrilo-metodská teologická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci,
Česká republika

P. Tomáš Mrňávek, PhD.
Katolícka teologická fakulta Univerzity Karlovej v Prahe, Česká republika

Prof. PhD. ThDr. Peter Zubko, PhD.
Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Slovenská republika

PhDr. Jaroslav Coranič, PhD.
Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity, Slovenská republika

HELic. Martin Mráz
Gréckokatolícky farský úrad v Košiciach, Slovenská republika

ThDr. Peter Borza, PhD.
Gréckokatolícka teologická fakulta Prešovskej univerzity, Slovenská republika

Mgr. art. Ladislav Kačic, PhD.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave, Slovenská republika

Mgr. Dávid Pancza, PhD.
Bratislava, Slovenská republika

Prof. PhD. Daniel Škoviera, PhD.
Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, Slovenská republika

ThLic. Andrej Škoviera, PhD.
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave, Slovenská republika

ThDr. Daniel Porubec
Centrum spirituality Východ – Západ Michala Lacka v Košiciach,
Slovenská republika

Obsah

Úvod.....	7
<i>Katherine Douramani</i> I doveri di un principe cristiano nella lettera del patriarca Fozio al khan di Bulgaria Boris Michele	9
<i>André Lossky</i> La liturgie céleste sur la terre comme argument de conversion.....	17
<i>Pavel Ambros</i> Návraty k lokální cyrilometodějské účtě? Komplementární charakter velehradské tradice.....	23
<i>Tomáš Mrňávek</i> Modlitby nad nemocnými ze Sinajského slovanského (hlaholského) euchologia	31
<i>Peter Zubko</i> Gréckokatolíci v Abovskej stolici podľa latinskej kánonickej vizitácie z roku 1746	77
<i>Martin Mráz</i> Kult sv. Cyrila a Metoda a snahy o reorganizáciu gréckokatolíckej cirkvi v Uhorsku v polovici 19. storočia.....	101
<i>Jaroslav Coranič</i> Sonda do národnostnej problematiky v gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v 19. storočí a v prvej polovici 20. storočia.....	115
<i>Peter Borza</i> Cyrilo-metodská tradícia medzi gréckokatolíkmi v kontexte 1. Slovenskej republiky	129
<i>Ladislav Kačic</i> Príspevok Františka Zagibu k výskumu hudby obdobia Veľkej Moravy	135

Dávid Pancza

K otázke pôvodu a vývinu spevov
v irmologionoch karpatskej proveniencie 141

Daniel Škoviera

Liturgické preklady do slovenčiny 159

Andrej Škoviera

K problematike identity východných katolíckych cirkví 169

Daniel Porubec

Teologicko-filozofická konfrontácia Života Konštantína-Cyrila
s odkazom ruských náboženských filozofov 179

Úvod

V monotematickom súbore štúdií sa publikujú referáty, ktoré odzneli na dvoch interdisciplinárnych vedeckých konferenciách s medzinárodnou účasťou: Konferencia s názvom *Cyrilo-metodská misia u Slovanov a jej prínos a význam pre dnešnú Európu* sa uskutočnila v dňoch 10. – 11. mája 2013 pod záštitou košického eparchu Milana Chautura v Centre spirituality Východ-Západ Michala Lacka v Košiciach. Nadviazala na ňu interdisciplinárna vedecká konferencia s názvom *Kultúrna identita gréckokatolíkov vo svetle cyrilo-metodského dedičstva*, ktorá sa uskutočnila pod záštitou bratislavského vladyku Petra Rusnáka dňa 23. mája 2013 na Gréckokatolíckom eparchiálnom úrade v Bratislave. Obidve konferencie sa niesli v znamení osláv *Dňa slovanskej písomnosti a kultúry*. Na bratislavskej časti konferenčných rokovaní sa zúčastnil arcibiskup Mario Giordana, apoštolský nuncius, a bratislavský pomocný biskup Jozef Haľko. Cieľom obidvoch konferencií bolo osvetliť vybrané okruhy duchovnej kultúry späté s cyrilo-metodským dedičstvom v prostredí stretania sa východnej i západnej kresťanskej tradície. Príspevky osvetľujú cyrilo-metodskú tradíciu ako kultúrny fenomén, ktorý prekračuje hranice jedného národa i konfesie, lebo je súčasťou európskeho kultúrneho dedičstva. Cyrilo-metodské kultúrne dedičstvo je základným komponentom národnej i kultúrnej identity Slovákov i všetkých slovanských národov. Pre slovanskú cirkev byzantského obradu je konfesiónalna tradícia založená na Cyrilovi a Metodovi trvalo platnou hodnotou. Opiera sa o jazykovú a liturgickú tradíciu a zohráva významnú úlohu pri uvedomovaní si národnej identity v jej historicko-kultúrnom rámci.

Peter Žeňuch